

Informace ze zdravotnictví Libereckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
16. 9. 2011

8

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Libereckém kraji v roce 2010

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Liberecký Region in 2010*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v Libereckém kraji v roce 2010 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle typu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Liberecký region in 2010 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování byly údaje z ročního výkazu o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2010. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz.

V tomto oboru zabezpečovalo odbornou péči v kraji na 17 pracovištích 14,60 lékařů a 14,45 ZPBD. Jde o průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních. Z důvodu porovnání jsou u vývojových grafů relace počítány na přepočtený počet lékařů včetně smluvních. Zpravodajskou povinnost splnila všechna zdravotnická zařízení.

Z celkového počtu lékařů pracovalo 82 % v samostatných ordinacích a zbytek v ambulantní části nemocnic. Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 3,32 lékaře, v ČR to bylo 4,11 lékaře. Z grafu je zřejmé, že od roku 2004 dochází ke stabilizaci počtu lékařů. Až v roce 2009 došlo v kraji k meziročnímu nárůstu o 22,1 % a v ČR o 3,6 %. Za rok 2010 je nárůst minimální.

Počet léčených pacientů klesl v roce 2010 o 7,6 %. Nejvíce léčených pacientů a také ošetření vykazují samostatné ordinace alergologů. Zde bylo léčeno 80,3 % všech pacientů, ostatní pak navštěvovali nemocniční ambulance. Téměř polovinu léčených pacientů (40 %) tvořily děti a dorost ve věku 0–19 let. Do roku 2005 byla sledována věková skupina 0–14 let.

V průměru bylo aplikováno 1 léčenému pacientovi 4,2 kožních testů (ČR 3,1). Na 100 léčených připadlo 12,7 pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací (ČR 10) a u 2 pacientů na 100 léčených byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem (ČR 2,7). Lékaři měli k dispozici 18 spirometrů. Na jednom spirometru bylo provedeno v kraji 1 368 výkonů a v ČR 1 522 výkonů. V laboratoři bylo provedeno 2 612 výkonů.

Od roku 2010 se sleduje 11 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích, pro které jsou pacienti dispenzarizováni. Proti roku 2009 je nově sledovaná diagnóza T78.2 (Anafylaxe). Od roku 2006 došlo ke změnám. Místo 15–24 let se sleduje skupina 15–19 let a místo 25 let a více jsou to pacienti ve věku 20 let a více. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Dlouhodobě se sledují tři diagnózy - atopická dermatitida L20.-, pollinosis J30.1 a stálá alergická rýma J30.3. Na základě upřesnění metodiky odborné společnosti alergologie a klinické imunologie došlo ke sloučení obou typů astmatu dohromady jako J45, které se člení na čtyři stupně: 1-intermitentní, 2-lehké perzistující, 3-středně těžké perzistující a 4-těžké perzistující. Na výkaze se uvádí pouze astma v členění na stupně závažnosti.

V přepočtu na tisíc obyvatel příslušné věkové kategorie bylo nejvíce dětí ve věku do 5ti let v kraji dispenzarizováno s diagnózou pollinosa (52). Nejčastějším důvodem dispenzarizace u ostatních věkových kategorií dětí, mladistvých i dospělých bylo astma, stálá alergická rýma a atopická dermatitis.

Od roku 2004 se sledují dispenzarizovaní pacienti pro dalších šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně. Od roku 2010 k nim přibyla ještě další a tak je sledováno celkem sedm diagnóz. K 31.12.2010 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje sledováno 14,18 pacientů s diagnózou D80 imunodeficience s převahou poruch protilátek (ČR 28,46) a 3,93 pacientů s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficience (ČR 13,94). Diagnózy ze skupiny systémových onemocnění pojivové tkáně (M31–M33, M35) se vyskytují zřídka a postihují zpravidla dospělou populaci. Jejich výskyt u dětí do 14 let nebyl v kraji zaznamenán a u mladistvých do 19 byl 1 případ pro Dg M32.-. Pro Wegenerovu granulomatózu a jiné nekrotizující vaskulopatie byl dispenzarizován 1 případ, pro systémový lupus erythematosus bylo u pacientů nad 20 let dispenzarizováno 7 případů a pro dermatomyositis byly dispenzarizovány 2 případy. Pro Sjögrenův syndrom bylo dispenzarizováno 20 pacientů. Pro nově sledovanou diagnózu T78.2 (Anafylaxe) bylo dispenzarizováno celkem 141 pacientů.

Výkyvy oběma směry v počtu sledovaných pacientů na porovnatelné diagnózy proti minulému období jsou dány charakterem sledovaných diagnóz. Jedná se o chronická onemocnění s dosti blízkým epidemiologickým vztahem a s nutností medikamentózní léčby. Pacient se může dostavit za dlouhou dobu až při zhoršení obtíží; někdy je nutné diagnózu přehodnotit. Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresů není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatel nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací, která je nerovnoměrná. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění zdravotnického zařízení, které navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště.

Zpracovala: Kašková Růžena
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322
e-mail: drahokoupilova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

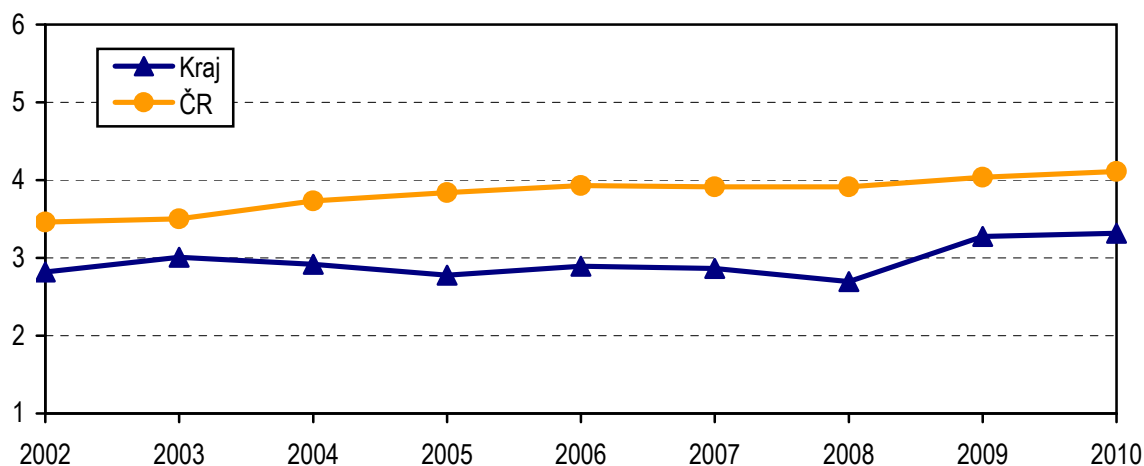
Zajištění ambulantní péče podle druhu zdravotnických zařízení a podle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho 0–19 let (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
		podle druhu zdravotnických zařízení						
Ambulantní část lůžkových ZZ	4	2,60	3,40	6 661	28,5	12 805	4 925	1,9
Samost. ordinace lékařů specialistů	13	12,00	11,05	27 115	40,5	73 434	6 120	2,7
Ostatní ambulantní zařízení	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	17	14,60	14,45	33 776	38,1	86 239	5 907	2,6
		podle území (okresy, kraj, ČR)						
Česká Lípa	3	2,15	2,95	5 075	56,3	10 711	4 982	2,1
Jablonec nad Nisou	4	3,60	3,85	7 858	45,9	20 703	5 751	2,6
Liberec	5	4,70	4,50	9 375	31,7	28 258	6 012	3,0
Semily	5	4,15	3,15	11 468	30,0	26 567	6 402	2,3
Liberecký kraj	17	14,60	14,45	33 776	38,1	86 239	5 907	2,6
ČR	406	431,90	525,00	897 821	37,5	2 357 654	5 459	2,6

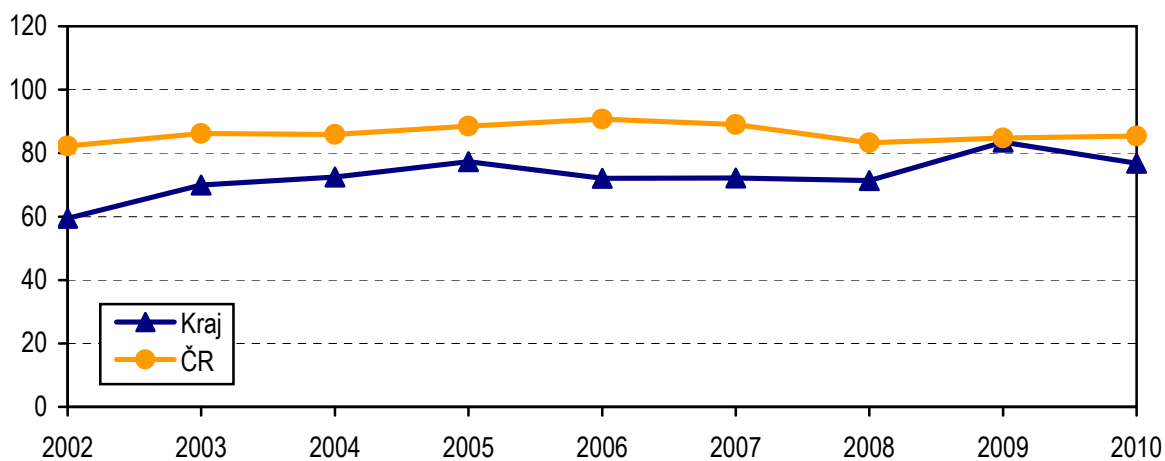
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21a

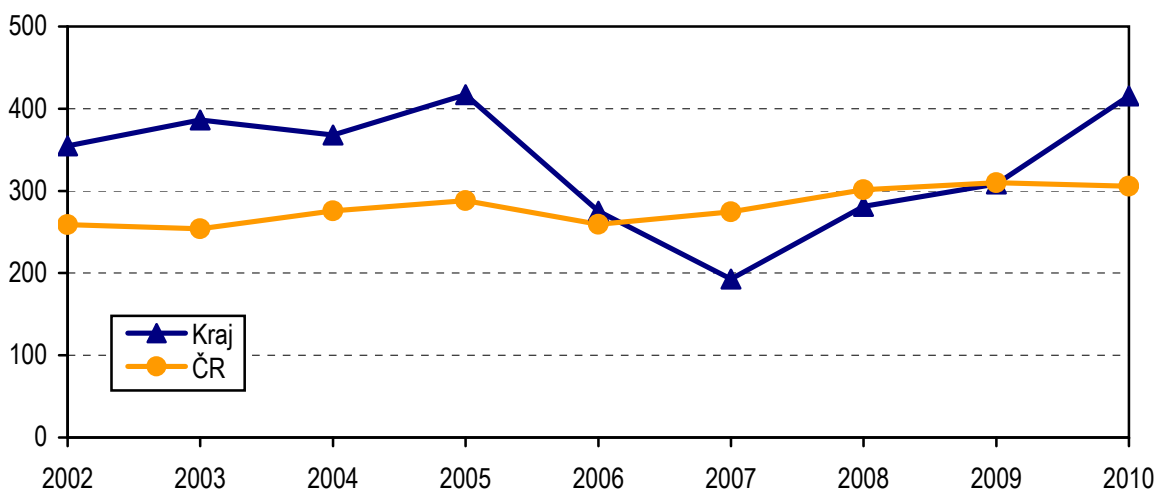
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2010**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2010**

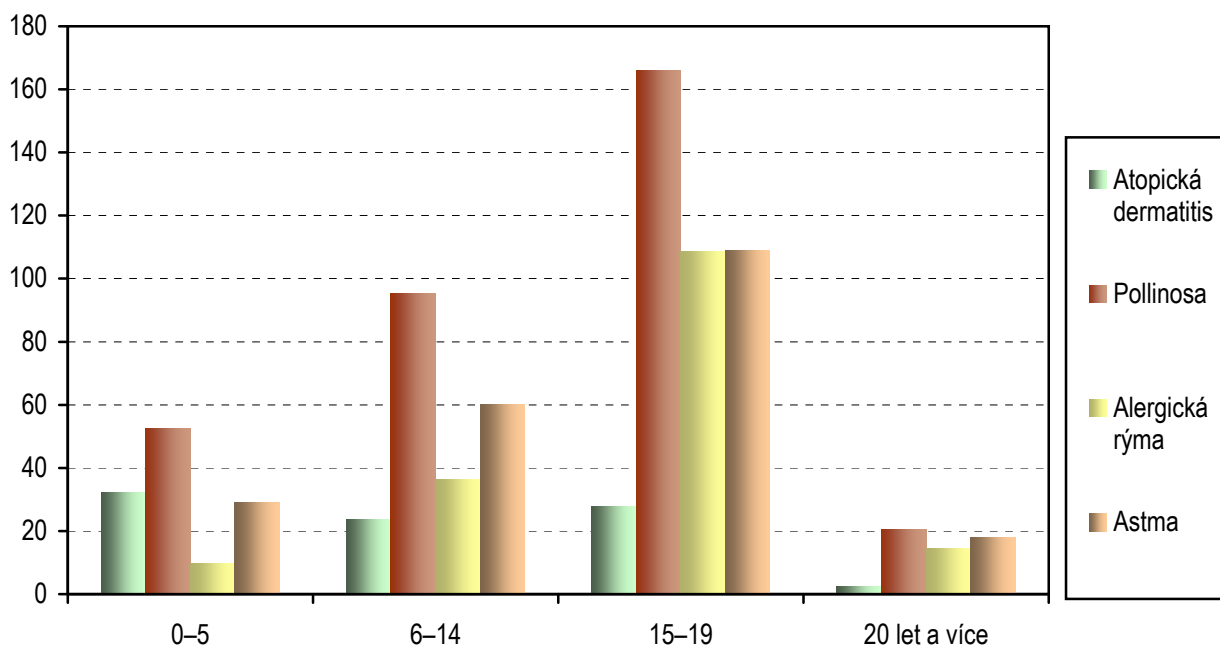
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2002–2010**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0–5 let	6–14 let	15–19 let	20 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	3 341	28,3	26,2	20,9	24,6	75,94	80,98
Pollinosa (J30.1)	16 390	9,4	21,5	25,4	43,7	372,55	324,82
Stálá alergická rýma (J30.3)	9 425	3,1	14,2	28,9	53,8	214,23	159,27
Astma	12 029	7,1	18,5	22,7	51,7	273,42	273,17
Imunodeficiency s převahou poruch protilátek (D80.-)	624	34,0	23,6	17,1	25,3	14,18	28,46
Běžná variabilní imunodeficiency (D83.-)	173	3,5	12,7	23,7	60,1	3,93	13,94
Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	1	-	-	-	100,0	0,02	0,22
Systémový lupus erythematosus (M32.-)	8	-	-	12,5	87,5	0,18	0,49
Dermatomyositis (M33.-)	2	-	-	-	100,0	0,05	0,10
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	20	-	-	-	100,0	0,45	1,68
Anafylaxe (T78.2)	141	6,4	17,0	16,3	60,3	3,20	2,89

Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin na 1 000 obyvatel těže věkové skupiny - rok 2010

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiální (J45)	Imunodeficiencie s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní imunodeficiencie (D83.-)
Česká Lípa	15,1	54,9	16,8	65,7	0,1	0,2
Jablonec nad Nisou	8,7	45,9	21,1	32,1	0,2	0,3
Liberec	6,1	54,8	22,5	35,2	1,8	0,1
Semily	11,4	42,4	41,8	25,1	3,8	1,2
Liberecký kraj	9,9	48,5	27,9	35,6	1,8	0,5
ČR	9,5	38,1	18,7	32,0	3,3	1,6

Vývoj dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu

Rok	Počet dispenzarizovaných osob pro vybranou diagnózu na 10 tisíc obyvatel					
	Atopická dermatitis (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiální (J45.9)	Astma alergické (J45.0)	Astma (J45.-)
2002	43,62	211,55	101,94	92,60	84,46	-
2003	44,61	232,63	111,03	100,35	103,43	-
2004	48,93	247,47	119,96	118,30	107,26	-
2005	88,41	340,98	201,34	225,09	-	-
2006	82,04	346,89	188,82	-	-	250,15
2007	72,64	333,40	181,29	-	-	234,36
2008	70,68	332,91	218,65	-	-	231,34
2009	75,87	366,41	206,32	-	-	269,04
2010	75,94	372,55	214,23	-	-	273,42

Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosis na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2002–2010

